

29.11.2024

Gasgrid Finland Oy

Asiakirja Gasgrid Finlandin hinnastosta sekä tariffiverkkosäännön artiklan 30 mukaisista tiedoista

Komission 16 päivänä maaliskuuta 2017 annetun, kaasun yhdenmukaistettuja siirtotariffirakenteita koskevaa verkkosäätöä koskevan asetuksen (EU) 2017/460 (TAR NC) artiklan 30 mukaan

Sisällysluettelo

Lyhenteet	4
Määritelmät	5
1 Johdanto	6
2 Tiedot käytettyyn viitehintamenetelmään sisältyvistä, siirtojärjestelmän teknisiin ominaisuuksiin liittyvistä muuttujista	7
2.1 Tekninen kapasiteetti syöttö- ja ottokohdissa ja siihen liittyvät oletukset	7
2.2 Ennakoitu sovittu kapasiteetti syöttö- ja ottopisteissä sekä niihin liittyvät oletukset.....	10
2.3 Siirtoverkon rakenteen kuvaus	10
3 Taloudelliset tiedot	13
3.1 Gasgrid Finlandin kohtuullinen tuotto 2025 sekä selvitys omaisuuden arvon kehityksestä	13
3.1.1 Siirtopalveluiden kohtuullinen tuotto.....	14
3.1.2 Maakaasukaupan keskitetyn tiedonvaihdon hinnoittelun kohtuullisuuden valvonnan menetelmät	15
3.1.3 Tasehallintapalveluiden huomioiminen Gasgrid Finlandin toiminnassa.....	15
3.2 Parametrit ja menetelmät TAR NC 30 artiklan 1 kohdan b alakohdan iii alakohdan mukaisesti	16
3.2.1 Sääntelyviranomaisen laskemaan pääomapohjaan (regulated asset base) sisältyvät omaisuuserät ja niiden kokonaisarvo	16
3.2.2 Pääomakustannus ja sen laskentamenetelmä	16
3.2.3 Verkko toimintaan sitoutunut oikaistu omaisuus ja pääoma	17
3.2.4 Toimintamenot	17
3.2.5 Kannustinmekanismit ja tehokkuustavoitteet.....	18
3.2.6 Inflaatioindeksi	18
4 Lopullisten tariffien johtamiseen liittyvät olennaiset tiedot	18
4.1 Viitehintamenetelmä	18
4.2 Syöttö- ja ottokapasiteettituotteiden viitehinnan määrittäminen	18
4.2.1 Kapasiteettivarausten annualisointi	19
4.2.2 Lyhyen aikavälin kapasiteettituotteiden hintakertoimet tariffikaudella 2024.....	20
Syöttökapasiteetin hintakertoimet.....	21
Ottokapasiteetin hintakertoimet.....	21

4.2.3	Keskeytyvien kapasiteettituotteiden alennukset	22
4.3	Odotetut siirtopalveluin kerättävät tulot	22
4.4	Hyödykemaksu	23
4.5	Keskitetyn tiedonvaihdon maksu (datahub-maksu)	23
4.6	Balticconnector-yhdysputken uudelleenominointimaksu	24
4.7	Siirtopalvelutulojen keskeiset suhdeluvut (TAR NC artikla 30(1)(b)(v))	24
4.8	Saman lajin siirtopalveluun sillä tariffikaudella, jolta tiedot julkaistaan, sovellettavien siirtotariffien ja sääntelykauden muina tariffikausina sovellettavien siirtotariffien arvioitu ero	25
5	Gasgrid Finlandin siirto- ja palveluhinnasto tariffikaudelle 2025	25
	Siirtotariffit.....	25
	Kiinteät kapasiteettituotteet	25
	Maksu keskitetystä tiedonvaihdosta (kaasudatahub)	28
	Tasehallinnan maksut	28
	Muut maksukomponentit	28
	Siirtohinnaston laskentaesimerkki.....	29

Lyhenteet

ACER	Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto
BC	Balticconnector-yhteenliitäntäpiste
CEF	Verkojen Eurooppa
CWD	Kapasiteetin mukaan painotettu etäisyys
LNG	Nesteytetty maakaasu
LTIP	Pitkän aikavälin investointisuunnitelma
NRA	Kansallinen sääntelyviranomainen
RPM	Viitehintamenetelmä
TAR NC	Tariffeja koskeva verkkosääntö
TSO	Siirtoverkonhaltija
UMM	Urgent Market Message

Määritelmät

Fyysisellä ylikuormituksella tarkoitetaan tilannetta, jossa todellisten toimitusten kysyntä ylittää teknisen kapasiteetin jonakin ajankohtana.

Implisiittisellä jakomenetelmällä tarkoitetaan kapasiteetinjakomenetelmää, jossa sekä siirtokapasiteetti että vastaava kaasumäärä jaetaan samanaikaisesti.

Järjestelmän sisäisellä verkon käytöllä tarkoitetaan kaasun siirtoa otto- ja syöttöjärjestelmän sisällä samaan järjestelmään yhteydessä oleville asiakkaille.

Järjestelmien välisellä verkon käytöllä tarkoitetaan kaasun siirtoa otto- ja syöttöjärjestelmän sisällä toiseen järjestelmään yhteydessä oleville asiakkaille.

Järjestelmä, jossa ei ole hintakattoa on sääntelyjärjestelmä, jonka puitteissa määritellään siirtoverkonhaltijalle kohtuullinen tuotto direktiivin 2009/73/EY 41 artiklan 6 kohdan a alakohdan mukaisesti, kuten tuoton ylärajaa, tuottoastetta ja kustannusvoittolisää (cost plus) koskeva järjestelmä.

Keskeytyvällä kapasiteetilla tarkoitetaan kaasunsiirtokapasiteettia, jonka käytön siirtoverkonhaltija voi keskeyttää siirtosopimuksessa asetetuin ehdoin.

Kiinteällä kapasiteetilla tarkoitetaan kaasunsiirtokapasiteettia, jonka siirtoverkonhaltija takaa sopimuksella olevan keskeytymätöntä.

Kohtuullinen tuotto tarkoittaa sellaista siirtoverkonhaltijan tiettyä ajanjaksona tietyn sääntelykauden aikana tarjoamien siirtopalvelujen ja muiden kuin siirtopalvelujen kokonaistuottoa, jonka kyseinen siirtoverkonhaltija on järjestelmän, jossa ei ole hintakattoa, puitteissa oikeutettu saamaan ja joka määritellään direktiivin 2009/73/EY 41 artiklan 6 kohdan a alakohdan mukaisesti.

Käytettävissä olevalla kapasiteetilla tarkoitetaan teknisen kapasiteetin osaa, jota ei ole jaettu ja joka on tietyllä hetkellä verkon käytettävissä.

Maksimisiirtokapasiteetilla tarkoitetaan suurinta kapasiteettia, joka voidaan teknisesti siirtää suunnittelupaineella.

Ottopisteiden ryppäällä tarkoitetaan ottopisteiden ryhmää, jossa kohdat sijaitsevat lähellä toisiaan ja joka katsotaan viitehintamenetelmää sovellettaessa yhdeksi ottopisteeksi.

Siirtopalveluilla tarkoitetaan säänneltyjä palveluja, joita siirtoverkonhaltija tarjoaa syöttö-ottojärjestelmän sisällä tapahtuvaa siirtoa varten.

Siirtopalvelujen tulo tarkoittaa Gasgrid Finlandin kapasiteetti- ja hyödyketariffeilla keräämää tuloa.

Teknisellä kapasiteetilla tarkoitetaan kiinteää enimmäiskapasiteettia, jonka siirtoverkonhaltija voi tarjota verkonkäyttäjille, ottaen huomioon järjestelmän toimivuus ja siirtoverkkoa koskevat toimintavaatimukset.

Viitehinnalla tarkoitetaan syöttö- ja ottokohdissa sovellettavaa ja kapasiteettiin perustuvia siirtotariffeja asetettaessa käytettävää kiinteän kapasiteetin kapasiteettituotteen hintaa, joka on voimassa yhden vuoden.

Viitehintamenetelmä tarkoittaa viitehintojen johtamiseksi käytettävää menetelmää, jota sovelletaan siihen osaan siirtopalvelujen tuottoa, joka on tarkoitus kattaa kapasiteettiin perustuvilla siirtotariffeilla.

1 Johdanto

Gasgrid Finland Oy järjestelmävastaavana siirtoverkonhaltijana julkaisee siirto- ja palveluhinnaston tariffikaudelle 2025 (1.1.2025 klo 7:00 – 1.1.2026 klo 7:00). Yhdenmukaistettuja kaasunsiirtotariffirakenteita koskeva verkkosääntö (tariffiverkkosääntö, TAR NC (EU) 2017/460) asettaa Gasgrid Finlandille veloitteen julkaista siirto- ja palveluhinnasto vähintään 30 päivää ennen seuraavaa tariffikautta. Siirtoverkonhaltijalla on oikeus tarkistaa hinnoitteluaan valvontajakson aikana siten, että valvontajakson aikana kerätyt siirtopalveluiden tulot ja kohtuullinen tuotto noudattavat valvontamenetelmän ja kaasumarkkinalainsäädännön mukaisia periaatteita.

Maakaasumarkkinalain mukaan siirtoverkonhaltijan on asetettava siirtomaksu kullekin syöttö- ja ottopisteelle. Syöttö- ja ottopisteelle, johon on liitetty yhdysputki Euroopan talousalueeseen kuuluvan toisen valtion maakaasuverkkoon, ei kuitenkaan aseteta siirtomaksua, jos syöttö- ja ottomaksun asettamatta jättäminen perustuu Suomea sitovaan kansainväliseen veloitteeseen tai sopimukseen. Suomen, Viron ja Latvian siirtoverkonhaltijoiden allekirjoittaman ITC- (*Inter TSO Compensation*) sopimuksen myötä Balticconnectorin syöttö- ja ottopisteissä ei ole tariffia ollenkaan.

Gasgridin siirtohinnoittelun tavoitteena on hinnoittelun ennustettavuus ja vakaus, mikä viimeisten vuosien aikana on ennakoimattomien ja voimakkaiden kaasumarkkinaan vaikuttavien muutosten vuoksi ollut hyvin haastavaa. Gasgrid tulee pitämään vuoden 2025 viitehinnat (vuosikapasiteettituotteen hinta) syöttö- ja ottokapasiteetin osalta samana kuin kuluvana vuonna. Gasgrid sopeuttaa siirtojärjestelmäänsä vastaamaan kaasumarkkinan muuttuneita tarpeita poistamalla säännelystä omaisuudesta (*regulated asset base, RAB*) kompressorikapasiteettia, jolla ei katsota enää olevan tosiasiallista käyttöä muuttuneen virtausdynamiiikan takia. Säännelty omaisuus toimii lähtötietona kohtuullisen tuoton määrittämisessä, joka asettaa raamit siirtohinnoittelulle. Toteutettavien toimenpiteiden myötä RAB pienenee ja siten toimenpiteillä on siirtohinnoittelua laskeva vaikutus. Haluamme toimenpiteillämme tuottaa arvoa asiakkaillemme toimimalla siirtopalveluiden osalta kustannustehokkaasti toimitusvarmasta ja turvallisesta siirrosta tinkimättä. Vaikka kaasun käyttövolymit ovat viimeisten vuosien aikana laskeneet aiemmasta, tämä ei tarkoita sitä, että käytössä olevan infrastruktuurin kunnossapitotoimia voitaisiin vähentää turvallisesti, vaan järjestelmän ylläpito edellyttää vähintään nykyistä kunnossapitopanostusta myös jatkossa.

Viimeisten vuosien aikana siirtoverkon virtausdynamikka on muuttunut perustavanlaatuisesti Imatran virtausten päättymisen, Balticconnector-yhteenliitännätpisteen sekä LNG-terminaalien verkkoon liittämisen johdosta. LNG-terminaalien sekä Balticconnectorin yhteenlaskettu tekninen siirtokapasiteetti riittää kattamaan Suomen oletetun kaasun kysynnän. Maahantuontipisteinä nämä ovat erityyppisiä niin ominaisuuksiltaan kuin kyvykkyyksiltään vastata Suomen kaasumarkkinalle ominaisiin kysyntäprofiilimuutoksiin vuodenaikojen välillä. Kaasun käyttötaso Suomessa on elpynyt energiakriisin tasosta, kun vuoden 2022 käyttötasosta 11,9 TWh ollaan tänä vuonna asettumassa tasolle 14,5 TWh loppuvuoden sääolosuhteista riippuen.

Ylätason asiakassegmentoinnilla kaasun käyttäjät voidaan kategorisoida tasaisen käyttöprofiilin teollisuussegmenttiin sekä enemmän hetkellisempiin olosuhdetilanteisiin reagoivaan energiantuotantosegmenttiin. Gasgrid näkee, että siirtoinfrastruktuurin käytöstä perittävät siirtomaksut eivät nykyisellään vastaa parhaalla mahdollisella tavalla muuttunutta markkinan toimintaympäristöä, jossa siirtoinfrastruktuuri pystyy tarjoamaan markkinaosapuolille arvoa kasvaneeseen säätövoiman tarpeeseen, mutta samalla ennakoitavuudella on siirtoverkonhaltijalle aiempaa suurempi arvo tehokkaan ja toimitusvarman kaasun siirron varmistamiseksi. Tämän johdosta Gasgrid nostaa vuosikapasiteettituotteen hintaan perustuvien lyhyempikestoisten kapasiteettituotteiden hintoja päivä- ja päivänsisäisen kapasiteettituotteen osalta.

Gasgridin siirtoverkon toimintakykyä on ylläpidetty ja ylläpidetään erinomaisena ennakoivan ja suunnitelmallisen kunnossapitotoiminnan sekä ylläpitoinvestointiohjelman avulla. Tavoitteenamme on äärimmäinen turvallisuus ja häiriötön kaasun siirto asiakkaillemme. Balticconnectorin vaurioituminen lokakuussa 2023 johti välittömiin toimenpiteisiin niin Gasgridillä kuin Viron siirtoverkonhaltijalla, Elering AS:llä. Putkiyhteys saatiinkin korjattua suunnitellusti siten, että Balticconnectorin kapasiteetti oli markkinan käytettävissä 22.4.2024 alkaen. Tämän jälkeen kaasumarkkinatilanne on ollut vakaa ja toimitusvarmuus korkealla.

Tässä asiakirjassa julkaistaan Gasgrid Finlandin siirto- ja palveluhinnasto tariffikaudelle 2025 sekä tähän liittyvää taloudellista sekä teknistä tietoa.

2 Tiedot käytettyyn viitehintamenetelmään sisältyvistä, siirtojärjestelmän teknisiin ominaisuuksiin liittyvistä muuttujista

Tässä luvussa julkaistaan tariffiverkkosäännön 30 artiklan a alakohdan mukaiset tiedot.

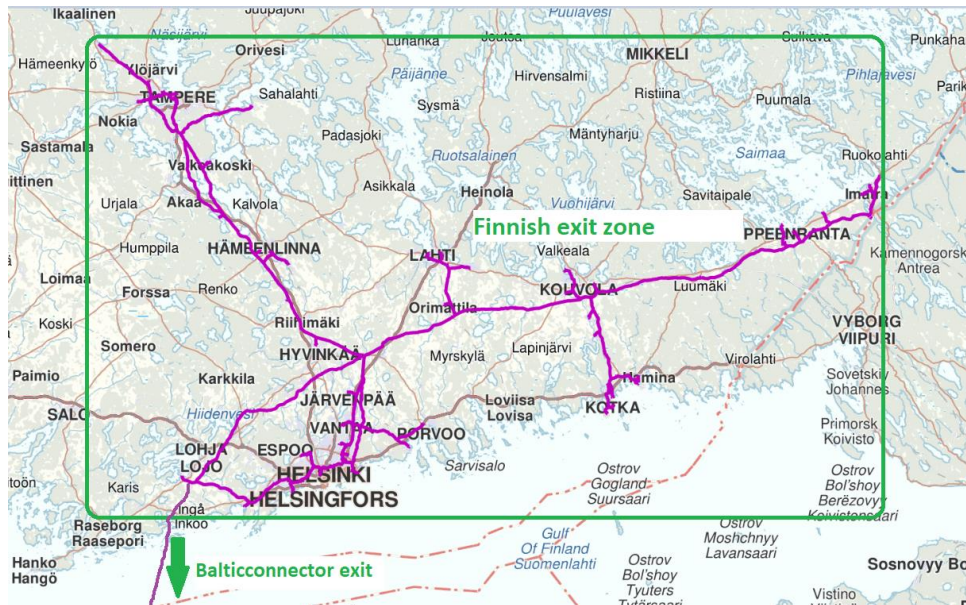
2.1 Tekninen kapasiteetti syöttö- ja ottokohdissa ja siihen liittyvät oletukset

Asetuksen (EY) N:o 715/2009 artiklassa määritellään tekninen kapasiteetti seuraavasti: kiinteää enimmäiskapasiteettia, jonka siirtoverkonhaltija voi tarjota verkonkäyttäjille, ottaen huomioon järjestelmän toimivuus ja siirtoverkkoa koskevat toimintavaatimukset.

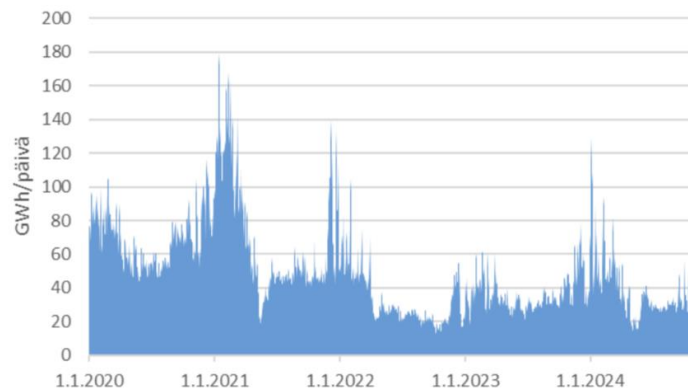
Balticconnectorin syöttö- ja ottopisteessä kapasiteetti jaetaan implisiittisesti vahvistettujen nominaatioiden perusteella nominaatioaikataulun mukaisesti sekä pörssin jakamana lisäten Suomen markkina-alueen likviditeettiä. Vahvistettujen nominaatioiden perusteella tapahtuvan kapasiteetinajon myötä Balticconnectorissa tarjotaan vain kiinteää kapasiteettia. Toisin sanoen, kapasiteettisopimus muodostuu, kun siirtoverkonhaltija vahvistaa nominaation. Kun nominaatioaikaikkuna on sulkeutunut, shipperit voivat tehdä renominaatioita. Päiväkapasiteettia, jota ei ole myyty nominaatioaikaikkunan sulkeuduttua, tarjotaan päivänsisäisenä kapasiteettina renominaatiokierrosten aikana.

Virtausdynamikka Suomen kaasujärjestelmässä muuttui vuoden 2022 aikana voimakkaasti Imatran kaasuvirtausten loppumisen vuoksi ja Suomen kaasun kysyntä katettiin pääosin Balticconnectorin kautta siirrettyillä kaasumäärillä. Haminan LNG-terminaali otettiin kaupallisesti käyttöön lokakuussa 2022 ja muutama kuukausi myöhemmin Inkoon LNG-terminaali liitettiin osaksi Suomen kaasujärjestelmää. Viimeisen parin vuoden aikana kesäkausina fyysinen virtaussuunta Balticconnectorissa on ollut pääasiassa Suomesta Viron suuntaan, kun Suomen LNG-terminaalien kautta siirrettiin kaasua erityisesti Incukalnsin kaasuväylään.

Markkinamallin mukaisesti kaikki Suomen kaasunkulutuskohteet muodostavat Suomen ottovyöhykkeen. Ottovyöhyke mahdollistaa sen, että hankkimalla ottovyöhykkeelle kapasiteettia shipperit voivat ottaa kaasun ulos Suomen kaasujärjestelmästä mistä tahansa ottopisteestä lukuun ottamatta Balticconnectorin ottopistettä.

Kuva 1. Suomen kaasujärjestelmän ottopisteet – Balticconnectorin ottopiste sekä Suomen ottovyöhyke.

Kuva 2. Kaasun käyttö Suomessa 2020-2024.

Markkinaosapuolet voivat varata ottovyöhykkeen kapasiteettia rajoituksetta, mikä mahdollistaa joustavat kapasiteetin varausaikaikkunat. Gasgrid hyväksyy vastaanotetut kapasiteettivarauspyyntö, mikäli shipper täyttää tälle asetetut vakuusvaatimukset, varauspyyntö on täytetty oikein ja vastaanotettu ajallaan. Gasgrid Finland pystyy vastaanottamaan laatuvaatimukset täyttävän biokaasun kaikista viidestä Suomen kaasujärjestelmään liittyneestä biokaasun syöttöpisteistä ja Haminan LNG-terminaalista Suomen kaasujärjestelmään rajoituksetta. Biokaasun syöttöpisteet muodostavat biokaasun virtuaalisen syöttöpisteen.

Gasgrid on julkaissut Inkoon LNG:n syöttöpisteen kapasiteettiarvona 140 GWh/päivä. Gasgrid ei aseta rajoituksia tuotekohtaisille kapasiteettivarausmäärille, koska terminaalien aikataulutusta asettaa raamit verkkoonsyötölle siten, että em. kapasiteettitaso ei ylitä.

Gasgrid Finland ja Excelebrate Energy allekirjoittivat 20.5.2022 sopimuksen kellovan LNG-terminaalilaivan (*Floating LNG Terminal*) vuokrauksesta kymmeneksi vuodeksi. LNG-terminaalilaiva tulee sijaitsemaan Inkoossa aikataulun mukaan joulukuun loppupuoliskolla. LNG-terminaalilaiva on 291 metriä pitkä ja 43 metriä leveä. Se on tilavuudeltaan noin 151 000 kuutiometriä ja vastaa täyteen lastattuna noin 68 000 tonnia LNG:tä. Määrä tarkoittaa noin 1 050 GWh energiaa. LNG-terminaalilaiva tarjoaa uuden alueellatuontireitin markkinaosapuolille lisäten toimitusvarmuutta Suomessa sekä Baltian alueella. Terminaalilaivalla on vaikutusta myös Balticconnectorin kapasiteettiin (kuva 3).

Kuva 3. Tekniset kapasiteetit syöttö kelluvan LNG-terminaalien kaupallisen käyttöönoton jälkeen.

Mikäli ENTSG:n läpinäkyvyyssalustalla julkaistuihin tekniisiin kapasiteetteihin tulee muutoksia Suomen siirtojärjestelmän huolto- tai kunnossapitotöistä johtuen, Gasgrid julkaisee ensi kädessä tiedon samanaikaisesti kaikille markkinaosapuolille UMM:n (*Urgent Market Message*) ENTSG:n ylläpitämän UMM-alustan kautta. Myös Baltian siirtoverkonhaltijat julkaisevat UMM:t kyseisen alustan kautta. Gasgrid Finland tarjoaa markkinaosapuolille mahdollisimman paljon kiinteää kapasiteettia toimitusvarmuus huomioon ottaen. Gasgrid Finland varaa oikeuden asettaa tarjolle keskeytyvää kapasiteettia, mikäli kiinteä kapasiteetti myydään loppuun.

Balticconnector on ainoa yhteenliitännätpiste Suomen kaasujärjestelmässä. Balticconnector on kaksisuuntainen putki, eli kaasu voi virrata Suomesta Viroon sekä Viroota Suomeen. Balticconnectorin suurin mahdollinen siirtokapasiteetti suunnittelupaineessa on 81 400 MWh/päivä. Kapasiteetin perustaso, eli kapasiteetti tilanteessa, jolloin alueellisessa kaasujärjestelmässä ei ole kapasiteettia rajoittavia tarkastus- tai huoltotöitä, on Suomesta Viron suuntaan 78 GWh/päivä.

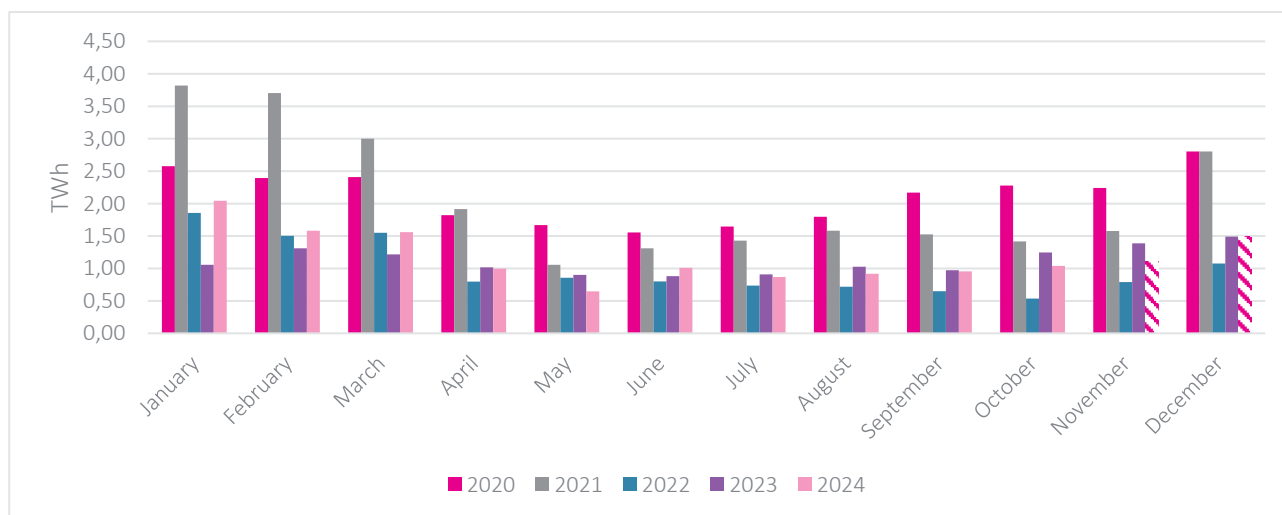
Suomen ja Baltian alueen siirtoverkonhaltijat ovat aktiivisesti toteuttaneet infrastruktuurihankkeita, joiden tavoitteena on lisätä alueen kapasiteettia ja parantaa alueellista kaasujärjestelmää vastaamaan paremmin markkinaosapuolten siirtotarpeisiin. Toteutetut infrastruktuurihankkeet ovat mahdollistaneet teknisen

kapasiteetin noston tasolle 70,5 GWh/päivä Virossa Suomen suuntaan normaaleissa siirto-olosuhteissa, jolloin alueellisessa siirtoinfrastruktuurissa ei ole kapasiteettia rajoittavia huolto- tai kunnossapitotöitä

2.2 Ennakoitu sovittu kapasiteetti syöttö- ja ottopisteissä sekä niihin liittyvät oletukset

Suomessa sääolosuhteet vaikuttavat merkittävästi kaasun käyttövolyymeihin. Lisäksi kaasun kilpailukyvyllä vaihtoehtoihin poltto- ja raaka-aineisiin verrattuna on merkittävä vaikutus vuotuisen käyttötasoon. Kaasun kulutukseen vaikuttaa myös sähkön hinta, johon edelleen vaikuttaa mm. sateisuus, lämpötila ja tuulisuus Pohjoismaiden alueella.

Kaasun käyttö arvion mukaan asettuu vuonna 2025 tasolle 15 TWh, mikä olisi hieman kuluva vuoden arvioitua käyttöä suurempi (ks. kuva 4). Käyttöarviossa on aiempien vuosien tapaan suurimpina epävarmuuksina varsin konsentroitunut kaasun käyttö Suomessa, talven sääolosuhteet sekä asiakkaidemme kyky vaihtaa kaasu vaihtoehtoihin poltto- tai raaka-aineisiin. Vuotuinen käyttöarvio 15 TWh pitää sisällään oletukset, että kaasun kilpailukyky vaihtoehtoihin poltto- tai raaka-aineisiin on kaasun kannalta suotuisa, ja että talvikausi pitää sisällään kylmiä jaksoja.

Kuva 4. Kaasun käyttövolyymit Suomessa 2020-2024.

Tyypillisesti suurimmat kaasun kysyntähuiput saavutetaan talven kylmimpinä päivinä. Vuoden 2024 huippukulutuspäivä on toistaiseksi (29.11.2024 mennessä) ollut 9. päivä tammikuuta, jolloin kaasun käyttö ylsi tasolle 130 GWh/päivä.

2.3 Siirtoverkon rakenteen kuvaus

Suomen kaasujärjestelmässä on tämän asiakirjan julkaisuajanhetkenä seuraavat syöttöpisteet, joissa Gasgrid Finland tarjoaa syöttökapasiteettia:

- Balticconnectorin syöttöpiste
- Biokaasun virtuaalinen syöttöpiste
- Hamina LNG:n syöttöpiste

- Inkoo LNG:n syöttöpiste.

Suomen kaasujärjestelmässä on kaksi ottopistettä, joissa Gasgrid Finland tarjoaa ottokapasiteettia:

- Balticconnectorin ottopiste
- Suomen kansallinen ottovöhyke.

Kuvassa 5 on kuvattu Suomen kaasunsiirtojärjestelmä.

Kuva 5. Suomen kaasunsiirtojärjestelmä ja kompressoriasemat.

- 1) Imatran kompressoriasema
 - kaksi kaasukäyttöistä kompressoriyksikköä (kolmas 10 MW yksikkö poistetaan 2025)
 - kahden kompressoriyksikön akseliteho on 5 MW
 - siirtokapasiteetti: kahdella kompressoriyksiköllä 250 000 m³/h kullakin
- 2) Kouvolan kompressoriasema
 - kaksi kaasukäyttöistä kompressoriyksikköä (kolmas 10 MW yksikkö poistetaan 2025)
 - kahden kompressoriyksikön akseliteho on 5 MW
 - siirtokapasiteetti: kahdella kompressoriyksiköllä 350 000 m³/h kullakin
- 3) Mäntsälän kompressoriasema
 - kaksi kaasukäyttöistä kompressoriyksikköä
 - kummankin yksikön akseliteho on 6,4 MW
 - kummankin yksikön siirtokapasiteetti on 300 000 m³/h
- 4) Inkoon kompressoriasema
 - Inkoon kompressoriyksikkö saa käyttövoimansa sähkömoottorista. Sen akseliteho on 6,4 MW ja siirtokapasiteetti 300 000 m³/h.

Suomen kaasunsiirtoputkiston pituus on noin 1 254 km. Suurin osa on maaputkea, mutta Balticconnectorin myötä Suomessa on myös n. 39 km meriputkea. Halkaisijaltaan erikokoisten putkien pituudet on esitetty taulukossa 1 alla:

Taulukko 1. Suomen kaasunsiirtojärjestelmän putkien pituudet.

DN	Yhteispituus [km]
≤ 200	219
250–400	359
500	388
700	167
900–1000	123
Yhteensä	n. 1256

Putket on suurimmaksi osaksi valmistettu teräksestä, ja niistä suurin osa on pinnoitettu polyeteenillä. Putkiverkko sisältää korkeapaineputkien lisäksi myös 60 km matalapaineputkea. Kaasuputkien pinnoite suojaa putkia korroosiolta, minkä lisäksi putkissa on katodinen suojajärjestelmä. Putkiston vanhimmat osat otettiin käyttöön vuonna 1974. Putkista 80 % voidaan tarkastaa sisäisesti.

Siirtoputkiverkko sisältää myös Paldiskista meren pohjaa pitkin Inkooseen kulkevan putken, joka on Gasgrid Finlandin ja Viron sähkö- ja kaasunsiirtoverkon haltijan Elering AS:n yhteisomistuksessa. Yhdysputki on kahdensuuntainen.

Siirtoputkistossa on venttiiliasemia 8-32 km:n välein. Asemat on varustettu varmuuskatkaisimilla, joilla voidaan katkaista kaasun virtaus ja vapauttaa se putken osasta nk. ulospuhalluksella. Venttiiliasemia on yhteensä 166, joista yhteensä 40 on kauko-ohjattuja.

Gasgrid Finlandilla on oma tiedonsiirtojärjestelmänsä, jonka linkkiasemat välittävät verkon käyttö-, valvonta- ja hälytystiedot Kouvolan jatkuvasti miehitettyyn keskusvalvomoon.

Siirtoputkijärjestelmä sisältää myös paineenvähennysasemia. Asemat sijaitsevat asiakasrajapinnassa lähellä asiakkaiden jakeluputkia tai prosesseja. Paineenvähennysasemat säättävät kaasun paineen asiakkaalle sopivalle tasolle. Siirretyn kaasun määrä myös mitataan paineenvähennysasemilla.

Kaasu hajustetaan ennen toimitusta asiakkaille. Eriyistapauksissa kaasu voidaan toimittaa myös hajustamattomana, mutta siihen vaaditaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (TUKES) lupa.

Maakaasun lisäksi siirtoverkkoon syötetään uudistuvista energianlähteistä tuotettua biokaasua kuudesta suomalaisesta biokaasulaitoksesta.

Suunnitellut huolto- ja kunnossapitotyöt tulevana tariffikautena

Gasgrid Finland on yhdessä Baltian siirtoverkonhaltijoiden kanssa luonut yhteisen siirtoinfrastruktuurin huolto- ja kunnossapitosuunnitelman kaudelle 1.10.2024-31.12.2025 läpinäkyvyyden, ennakoitavuuden ja alueellisen kaasujärjestelmän tehokkaan operoinnin saavuttamiseksi.

Gasgrid Finland ja Baltian siirtoverkonhaltijat julkaisevat kiireelliset markkinaviestit (Urgent Market Message, UMM) ENTSOG:n UMM-alustan kautta. Seuraa UMM -alustaa, jota käytetään ensisijaisena kanavana kaikkien sellaisten tietojen julkaisemiseen, jotka vaikuttavat tekniseen kapasiteettiin Gasgrid Finlandin verkon suunnitelluista tai suunnittelemattomista huoltotöistä johtuen.

Tuleva kehitys

Gasgrid Finlandilla on pitkän tähtäimen investointisuunnitelma (LTIP) Suomen kaasuverkon kehittämiseksi. Suunnitelma ohjaa siirtoverkon kunnossapitoa ja tulevia investointeja. Päivittämällä ja noudattamalla investointisuunnitelmaa Gasgrid Finland pitää verkon kustannukset hallinnassa ja varmistaa siirtoverkon osien elinkaaren asianmukaisen hallinnan.

Pitkän tähtäimen investointisuunnitelma varmistaa ikääntyvän infrastruktuurin jatkuvan kunnossapidon. Tarvittavat kunnossapitoinvestoinnit suunnitellaan huolellisesti, päivitetään pitkän tähtäimen investointisuunnitelmaan ja aikataulutetaan tuleville vuosille. Suomen kaasunsiirtoverkko on ollut käytössä vuodesta 1974. Siirtoverkon suunnittelu painottuu olemassa olevan infrastruktuurin ylläpitoon. Turvallinen, luotettava ja kustannustehokas kaasunsiirto on verkon kehittämistä ohjaava keskeinen tavoite.

Olemme ryhtyneet kehittämään nopeutetulla aikataululla Suomen kansallista vetyverkkoa sekä alueellisen vetymarkkinan mahdollistavaa infrastruktuuria tukeaksemme vetytalouden kehittymistä Suomessa. Suomen erittäin merkittävät uusiutuvan energian resurssit voivat mahdollistaa Euroopan mittakaavassa kilpailukykyiseen sähkön perustuvien uusien teollisuusalojen syntyminen ja kehittymisen Suomeen luoden myös uutta vienti- sekä tuotantopotentiaalia.

Osana Gasgridin strategiaa olemme edistäneet voimakkaasti vetyinfran rakentamishankkeita, joista suurimmat ovat Nordic Hydrogen Route, Nordic-Baltic Hydrogen Corridor ja Baltic Sea Hydrogen Collector. Nämä hankkeet nimettiin EU-komission yhteisen edun mukaisten hankkeiden listalle (Project of Common Interest, PCI) marraskuussa 2023, ja Euroopan Parlamentti sekä Eurooppa-neuvosto hyväksyivät listaukset huhtikuussa 2024.

3 Taloudelliset tiedot

Tässä luvussa esitetään tuotot, omaisuusarvot ja muut asiaankuuluvat taloudelliset tiedot.

3.1 Gasgrid Finlandin kohtuullinen tuotto 2025 sekä selvitys omaisuuden arvon kehityksestä

Valvontakausi on Suomessa neljä vuotta. Nykyinen kausi kattaa vuodet 2024-2027. Valvontamenetelmänä käytetään järjestelmää, jolla ei ole hintakattoa. Tämä tarkoittaa sitä, että hintakaton sijaan asetetaan tuottokatto, jota Energiavirasto valvoo valvontamenetelmän mukaisesti. Tariffikausi on kalenterivuosi. Uuden valvontajakson yhteydessä myös valvontamallissa tapahtui merkittäviä muutoksia kohtuullisen tuoton laskennan ja valvontamallin osalta.

- Ennen vuotta 2024 investoitu verkko-omaisuus lasketaan päivitetyn yksikköhintaluettelon mukaisesti ja verkko-omaisuuden arvo nousee. Vuodesta 2024 lähtien määritetään jokaiselle investointivuodelle oma investointivuosi-kohtainen yksikköhinta.

- Kohtuullisen tuottoasteen laskennassa riskittömän korkokannan sovellettava parametrisarvo on Saksan valtion kymmenen vuoden obligaatioiden koron edellisen vuoden huhti-syyskuun toteutuneiden päiväarvojen keskiarvo. Kohtuullisen tuottoasteen parametrien päivitystiheys on muutenkin korkeampi.
- Maakaasun siirtoverkkotoiminnan lisäriskipreemio laski 1,7 prosentista 0,9 prosenttiin.
- Oikaistuissa tasapoistoissa hyötyleikkuri: 15 % verkonhaltijan kustannustehokkuudesta syntyneistä poistojen hyödyistä jyvitetään suoraan asiakkaille ja 85 % jää verkonhaltijalle.

3.1.1 Siirtopalveluiden kohtuullinen tuotto

Energiavirasto (NRA) laskee kohtuullisen tuottoprosentin (%) painotetun keskimääräisen pääomakustannuksen (WACC-malli) perusteella. Gasgrid Finlandin sallittu tuotto lasketaan seuraavasti:

$$R_{k,pre-tax} = WACC_{pre-tax} \times (E + D)$$

, jossa

$R_{k,pre-tax}$ = kohtuullinen tuotto ennen yhteisöveroja, €

$WACC_{pre-tax}$ = kohtuullinen tuottoaste, %

E = verkkotoimintaan sitoutunut oikaistu oma pääoma, €

D = verkkotoimintaan sitoutunut oikaistu korollinen vieras pääoma, €

$E + D$ = verkkotoimintaan sitoutunut oikaistu pääoma, €

Energiavirasto määrittää kohtuullisen tuottoprosentin (WACC-% ennen veroja) vuosittain. Oikaistu pääoma, eli oikaistu nykykäyttöarvo toimii keskeisimpänä arvona määritettäessä Gasgrid Finlandin kohtuullista tuottoa valvontamenetelmän mukaisesti tariffikaudelle. Oikaistusta pääomasta käytetään myös termiä 'Regulated Asset Base' eli RAB. Taulukossa 2 on esitetty Gasgrid Finlandin kohtuullinen tuotto vuosina 2020-2025. Lisäksi taulukossa on mukana keskeiset taloudelliset luvut kohtuullisen tuoton määrittämiseksi.

Taulukko 2. Gasgrid Finlandin valvontamenetelmän mahdollistama kohtuullinen tuotto sekä keskeiset taloudelliset luvut tämän määrittämiseksi.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
WACC-% ennen veroja	6,48 %	6,10 %	5,71 %	6,84 %	7,12	6,95
Oikaistu pääoma [M€]	746,3	742,0	729,9	716,7	821,4	794,9
Kohtuullinen tuotto [M€]	48,4	45,3	41,9	49,0	58,5	55,2

3.1.2 Maakaasukaupan keskitetyn tiedonvaihdon hinnoittelun kohtuullisuuden valvonnan menetelmät

Heinäkuussa 2020 astui voimaan valvontamenetelmä¹ keskitetyn tiedonvaihdon (datahub) palveluista saatavien tulojen määrittämiseksi. Koska datahub-palvelu on monopoliluontoista, Energiavirasto valvoo datahub-palvelun liiketoimintaa valvontamenetelmän avulla määritellyn kohtuullisen tuoton kautta. Siten Gasgrid erottaa datahub-toimintaan kohdennetut kustannukset ja kattaa datahub-toiminnan kustannukset datahub-maksuilla.

Datahub-alustan pääomakustannukset hyväksytään sellaisenaan jälleenhankinta-arvon perustaksi. Nykykäyttöarvo määritetään kyseisen poistamattoman jälleenhankinta-arvon perustana olevan toiminnan käynnistämisen kokonaishankintamenon perusteella, jonka tekniseksi käyttöiäksi määritetään 10 vuotta datahub -järjestelmän käyttöönotosta. Datahubin toiminnan operatiivisista kustannuksista merkittävä osa aiheutuu järjestelmän lisenssi- ja ylläpitokuluista. Muut operatiiviset kustannukset aiheutuvat muun muassa henkilöstökuluista ja muista hallinnollisista kuluista. Datahub -toiminnan operatiiviset kustannukset hyväksytään toiminnan tässä vaiheessa sellaisenaan. Operatiivisiin kustannuksiin oikaistun tuloksen laskennassa kuuluvat materiaalit ja palvelut, henkilöstökulut sekä liiketoiminnan muut kulut.

Datahub -toiminnan kohtuullisen tuottoasteen laskennassa Energiavirasto käyttää samaa pääomarakennetta ja laskentaparametreja kuin maakaasun siirtoverkkotoiminnan osalta. Datahub -toiminnan kohtuullisen tuottoasteen laskennassa ei kuitenkaan huomioida maakaasun siirtoverkkotoimintaan liittyvää lisäriskipreemiota. Keskitetyn tiedonvaihtopalvelun WACC-% vuodelle 2025 on 6,34 % Datahub-maksun suuruus määritetään tämän dokumentin luvussa 4.5.

3.1.3 Tasehallintapalveluiden huomioiminen Gasgrid Finlandin toiminnassa

Energiavirasto on asettanut Gasgrid Finland Oy:n järjestelmävastuuseen, minkä seurauksena Gasgrid vastaa Suomen kaasumarkkinan tasehallintapalveluista. Tasehallintapalvelut ovat erillinen tehtäväkokonaisuus, jonka tuotot ja kustannukset käsitellään irrallaan muusta verkkoliiketoiminnasta. Siirtoverkonhaltijalle ei saa koitua voittoa tai tappiota siitä, että se suorittaa tai vastaanottaa päiväkohtaisia tasepoikkeamamaksuja, päivänsisäisiä maksuja, tasehallintatoimiin liittyviä maksuja ja muita maksuja, jotka liittyvät sen tasehallintatoimintoihin. Siirtoverkonhaltijan on siirrettävä neutralointimaksujen avulla tasevastaaville:

- a) kaikki kustannukset ja tulot, jotka aiheutuvat päiväkohtaisista tasepoikkeamamaksuista ja päivänsisäisistä maksuista;
- b) kaikki kustannukset ja tulot, jotka aiheutuvat toteutetuista tasehallintatoimista; sekä
- c) kaikki muut kustannukset ja tulot, jotka liittyvät siirtoverkonhaltijan toteuttamiin tasehallintatoimintoihin.

Jokaisen tasevastaavan on maksettava järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle tai järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan on hyvittävä tasevastaavalle tasehallinnan neutralointimaksut jokaiselta kaasukuukaudelta.

¹<https://energiavirasto.fi/documents/11120570/22786719/P%C3%A4%C3%A4t%C3%B6s+Gasgrid+Finland+Oyn+maakaasukaupan+keskitetyn+tiedon+vaihdon+palvelun+hinnoittelun+valvontamenetelmist%C3%A4+2020-2027.pdf/711d7145-7951-ff8e-c4ce-52a9b52199ac/P%C3%A4%C3%A4t%C3%B6s+Gasgrid+Finland+Oyn+maakaasukaupan+keskitetyn+tiedon+vaihdon+palvelun+hinnoittelun+valvontamenetelmist%C3%A4+2020-2027.pdf?version=1.0&t=1593500097117>

Tasehallinnan kaasukuukausikohtaisessa neutralointimaksussa huomioidaan maksukomponentteina seuraavat järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan tuotot ja kulut ko. kaasukuukauden aikana:

- maksetut ja hyvitetty tasepoikkeamamaksut,
- toteutettuihin tasehallintatoimenpiteisiin liittyvät kulut ja tuotot,
- voimassa olleisiin tasehallintapalvelusopimuksiin liittyvät kustannukset,
- tasehallintatoimintoihin liittyvät kehitys-, investointi- ja ylläpitokulut,
- tasehallintatoimintoihin liittyvät henkilöstökustannukset ja
- tasehallintatoimintoihin liittyvät rahoituskulut.

Tasehallintatoimintojen kehitys-, investointi- ja ylläpitokulut pitävät sisällään järjestelmävastaavan IT-järjestelmähankinnat ja ylläpitokustannukset, joihin kuuluvat energianhallintajärjestelmä sekä web-portaali. Tasehallintatoimia toteuttavien henkilöiden aiheuttamat henkilöstökustannukset on osaltaan siirrettävä tasehallintatoimien kustannukseksi.

Gasgrid julkaisee tasehallinnan neutralointimaksut nettisivuilla kuukausittain ja toteuttaa tasevastaavien shipperien ja tasevastaavien traderien laskutuksen kvartaaleittain.

3.2 Parametrit ja menetelmät TAR NC 30 artiklan 1 kohdan b alakohdan iii alakohdan mukaisesti

Energiavirasto on päivittänyt kaasun siirtoverkkotoimintaa koskevaa valvontamenetelmää vuoden alusta käynnistyneen valvontakauden alusta alkaen.

3.2.1 Sääntelyviranomaisen laskemaan pääomapohjaan (regulated asset base) sisältyvät omaisuuserät ja niiden kokonaisarvo

Maakaasuverkko on suurin yksittäinen, useista eri komponenteista koostuva osa Gasgrid Finlandin omaisuutta eli eriytetyn taseen pysyviä vastaavia. Maakaasumarkkinalain mukaan maakaasun siirtoverkolla tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu toisiinsa liitetystä maakaasuputkista ja -putkistoista sekä kaikista niihin kuuluvista säiliöistä, laitteista ja laitteistoista, joiden sisältönä on maakaasu. Verkkokomponentit ja niiden valvontamenetelmässä käytetyt yksikköhinnat on esitetty liitteessä 1.

3.2.2 Pääomakustannus ja sen laskentamenetelmä

Verkkotoimintaan sitoutuneelle oikaistulle pääomalle hyväksyttävän kohtuullisen tuottoasteen määrittämisessä käytetään pääoman painotetun keskikustannuksen mallia (WACC-malli). Energiaviraston määrittämä WACC-malli ilmaisee pääoman keskimääräisen kustannuksen, jossa painoina ovat oman ja vieraan pääoman suhteelliset arvot. WACC-%:n laskentamenetelmän yksityiskohtainen kuvaus on kuvattu tässä:

Linkki: [Kohtuullisen tuottoasteen \(WACC-%\) laskentamenetelmä](#)

Heinäkuun 2020 alusta alkaen vähittäismarkkinan keskitetyn tiedonvaihtopalvelun valvontamenetelmä astui voimaan vuosille 2020-2027. Maakaasumarkkinalain 32 b §:n mukaan järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija vastaa keskitetystä tiedonvaihdosta ja sen hallinnasta, jota maakaasujärjestelmän jakeluverkoissa käytävän maakaasukaupan markkinaprosessit edellyttävät. Koska Gasgrid on ainoa kaasudatahub-palvelujen tarjoaja, Energiavirasto määrittää liiketoiminnalle kohtuullisen tuoton valvontamenetelmän mukaisesti. Vähittäismarkkinan keskitetyn tiedonvaihtopalvelun valvontamenetelmä kuvataan seuraavassa asiakirjassa:

Linkki: [Vähittäismarkkinan keskitetyn tiedonvaihtopalvelun valvontamenetelmä](#)

3.2.3 Verkkotoimintaan sitoutunut oikaistu omaisuus ja pääoma

Tässä luvussa on tiivistetty verkkotoimintaan sitoutuneen oikaistun omaisuuden ja pääoman keskeisimmän periaatteet. Yksityiskohtainen sisältö löytyy Energiaviraston verkkosivuilta: [LINKKI](#)

- Maakaasuverkko-omaisuuden määritelmä ja oikaisu: Maakaasuverkko-omaisuus koostuu maakaasun siirtoon tai jakeluun tarkoitetuista putkista, säiliöistä, laitteista ja laitteistoista. Oikaisu tehdään, jotta omaisuuden arvo vastaa sen todellista käyttöarvoa.
- Yksikköhintojen käyttö: Yksikköhintoja käytetään verkko-omaisuuden oikaisussa, jotta hinnoittelu olisi kohtuullista ja kustannustehokasta. Yksikköhinnat perustuvat keskimääräisiin kustannuksiin ja ne päivitetään neljän vuoden välein.
- Jälleenhankinta-arvo ja tasapoisto: Verkkotoimintaan jäädytetty jälleenhankinta-arvo määritetään investointivuosisuhteisesti. Tasapoisto lasketaan jakamalla jälleenhankinta-arvo verkkokomponentin pitoajalla.
- Nykykäyttöarvo: Nykykäyttöarvo lasketaan jäädytetyn jälleenhankinta-arvon perusteella, huomioiden komponenttien ikä ja pitoaika. Tämä arvo kuvaa omaisuuden todellista käyttöarvoa valvontajakson aikana.
- Verkkotoimintaan oikaisun periaatteet: Oikaisussa huomioidaan vain tosiasiallisesti käytössä olevat komponentit. Verkonhaltijan on toimitettava valvontatietojen yhteydessä selvitys, joka perustelee komponenttien tarpeellisuuden ja kustannustehokkuuden.

3.2.3.1 Poistoaikat ja määrät omaisuuserätyypeittäin

Taulukossa 3 arvioidaan verkkokomponenttien poistomäärät vuonna 2024.

Taulukko 3. Verkkokomponenttien poistot ja pitoajat 2024.

Verkkokomponentti	Poistot (€)	Pitoaika (vuosi)
Kaasuputket	21 663 378	65
Paineenvähennysasemat	1 680 615	65
Laadunhallintalaitteistot	59 500	20
Kompressoriasemat ja asemien putkistot/laitteistot	2 334 667	60
Kattilat	682 500	20
Yhteensä	26 420 661	

3.2.4 Toimintamenot

Toimintamenot koostuvat Gasgrid Finlandin kiinteistä ja muuttuvista kustannuksista suorittaakseen sille asetetut vastuut ja velvoitteet. Toimintamenojen arvioidaan olevan vuonna 2025 taulukon 4 mukaiset.

Taulukko 4. Toimintamenot 2020-2025.

	2020	2021	2022	2023	2024 (arvio)	2025 (ennuste)
Arvio toimintamenoista [M€]	24,0	26,4	30,4	30,4	24,1	28,4

3.2.5 Kannustinmekanismit ja tehokkuustavoitteet

Valvontamenetelmä pitää sisällään kannustinmekanismien, joka koostuu seuraavista tekijöistä:

- Investointikannustin, jonka tarkoituksena on kannustaa verkonhaltijaa tekemään investointinsa keskimäärin kustannustehokkaasti sekä mahdollistaa korvausinvestointien tekemisen.
- Laatukannustin, jonka tarkoituksena on kannustaa verkonhaltijaa kehittämään maakaasun siirron laatua.
- Tehostamiskannustin, jonka tarkoituksena on kannustaa verkonhaltijaa toimimaan kustannustehokkaasti.
- Innovaatiokannustin, jonka tarkoituksena on kannustaa verkonhaltijaa kehittämään ja käyttämään innovatiivisia teknisiä ja toiminnallisia ratkaisuja verkkotoiminnassaan.

Kannustimien tarkemmat määrittely- ja laskentaperusteet on kuvattu Energiaviraston valvontamenetelmädokumentin kannustimia käsittelevässä luvussa 6.

Linkki: [Maakaasuverkkotoiminnan hinnoittelun kohtuullisuuden valvontamenetelmä siirtoverkonhaltijalle vuosille 2024-2031](#)

3.2.6 Inflaatioindeksi

Valvontamenetelmässä ei käytetä erillistä inflaatioindeksiä, koska käytössä on nimellinen WACC (pääoman painotetun keskikustannuksen malli). Nimelliskorko on nimensä mukaisesti nimellinen. Jos nimelliskorosta poistetaan inflaation vaikutus, saadaan reaalin korko, joka kertoo tuoton inflaation jälkeen. Nimellistä WACC-%:a käytettäessä inflaatioindeksiä ei ole tarvetta määrittää.

4 Lopullisten tariffien johtamiseen liittyvät olennaiset tiedot

4.1 Viitehintamenetelmä

Suomessa sovellettava viitehintamenetelmä on postimerkki-viitehintamenetelmä. Postimerkkimenetelmässä viitehintaa on sama kaikissa syöttöpisteissä ja sama kaikissa ottopisteissä. Keskeiset tiedot postimerkkimenetelmällä lasketussa viitehinnassa ovat kapasiteettituottein kerättävät tulot ja oletetut kapasiteettivaraukset. Postimerkkimenetelmässä ei oteta syöttö- tai ottopisteen sijaintia tai teknistä kapasiteettia huomioon, vaan viitehintaa on sama jokaisessa syöttö- ja ottopisteessä.

$$\text{Reference price entry (exit)} = \frac{\text{Revenue to be collected from entry (respectively exit) points}}{\text{Booked entry (respectively exit) capacity}}$$

4.2 Syöttö- ja ottokapasiteettituotteiden viitehinnan määrittäminen

Suomen, Viron ja Latvian siirtoverkonhaltijat ovat muodostaneet alueellisen syöttötariffivöhykkeen vuoden 2020 alusta alkaen. Syöttötariffivöhykkeen tavoitteena on fasiloida rajat ylittävää kaupankäyntiä sekä syventää markkinoiden yhdentymistä. Alueellinen syöttötariffivöhyke koostuu kahdesta tasealueesta - Suomen tasealueesta sekä Viro-Latvian tasealueesta. Alueellisessa syöttötariffivöhykkeessä syöttökapasiteetin viitehintaa sekä lyhytaikaisten kapasiteettituotteiden kertoimet ovat harmonisoitu.

Sisärajoilta (Latvian ja Viron rajalta sekä Suomen ja Viron rajalta) tariffit on poistettu kokonaan. Tämän mahdollistaa siirtoverkonhaltijoiden välinen kompensaatiosopimus (Inter-TSO-Compensation, ITC-sopimus).

Shippereiltä kerättävät siirtopalvelumaksut koostuvat syöttö- ja ottokapasiteettitariffein kerättävistä maksuista sekä hyödykemaksuilla kerättävistä maksuista. Hyödykemaksun laskutus perustuu toteutuneeseen kaasun käyttöön ja se peritään Suomen ottovyöhykkeeltä.

Syöttökapasiteetin viitehinta määritetään ITC-sopimuksen periaatteiden mukaisesti. Syöttökapasiteetin tariffin tason määrittämisessä sovellettiin vertailuanalyysiä EU:n syöttökapasiteetin tariffien tasosta. Syöttökapasiteettitariffin asetannassa tavoitteena oli asettaa viitehintaa ja kertoimet siten, että syöttötariffit pysyisivät samoina usean tariffivuoden ajan ennakoitavan hinnoittelun varmistamiseksi.

Sen sijaan ottokapasiteetin viitehintaa määritellään kansallisella tasolla. Hinnoittelustrategiassaan Gasgrid pyrkii ennakoimaan ja vakaaseen siirtohinnoitteluun. Energiakriisi ja sen myötä voimakkaasti laskenut kaasun käyttöaste on tehnyt hinnoittelustrategian mukaisista tavoitteista hyvin haastavia. Hinnoittelun sopeuttaminen vastaamaan lähemmän muuttuneita olosuhteita on kestänyt useamman vuoden.

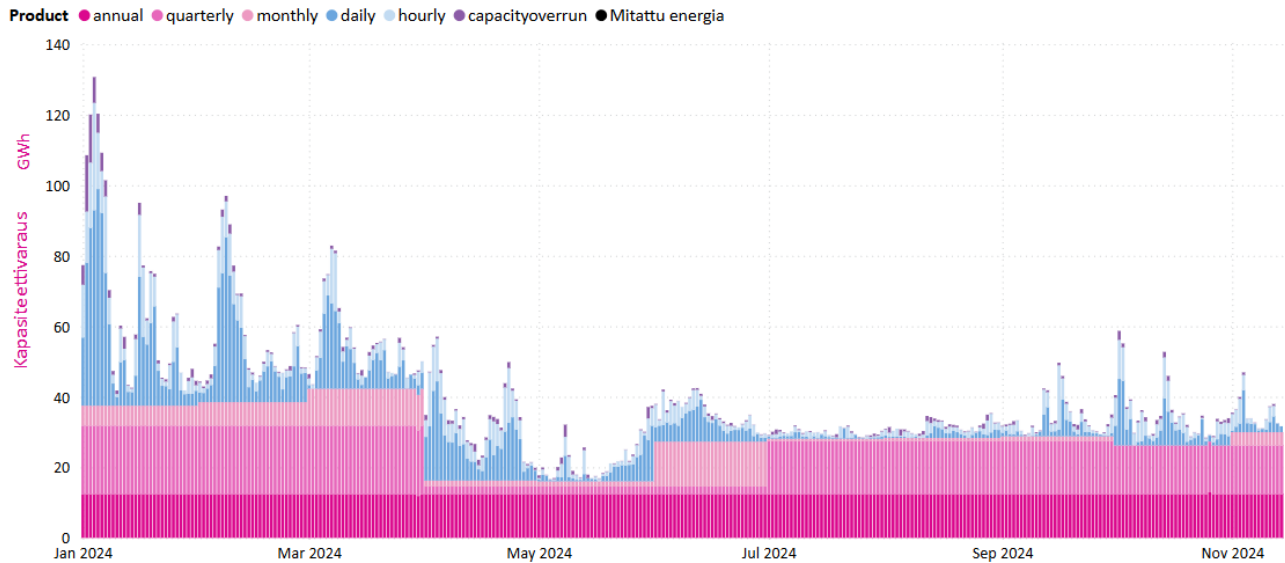
Gasgrid pitää vuoden 2025 viitehinnat (vuosikapasiteettituotteen hinta) sekä syöttö- että ottokapasiteetin osalta samana kuin kuluvana vuonna. Gasgrid sopeuttaa siirtojärjestelmäänsä vastaamaan kaasumarkkinan muuttuneita tarpeita poistamalla säännelystä omaisuudesta (regulated asset base, RAB) kompressorikapasiteettia, jolla ei katsota enää olevan tosiasiallista käyttöä muuttuneen virtausdynamikan takia. Säännelty omaisuus toimii lähtötietona kohtuullisen tuoton määrittämisessä, joka asettaa raamit siirtohinnoittelulle. Toteutettavien toimenpiteiden myötä RAB pienenee ja siten toimenpiteillä on siirtohinnoittelua laskeva vaikutus.

4.2.1 Kapasiteettivarausten annualisointi

Syöttö-ottomallissa shippereille tarjotaan standardikapasiteettituotteita, jotka on määritelty Komission asetuksen (EU) 2017/459 (kapasiteettiverkkosäätö) artiklassa 9. Viitehintojen määrittelyssä otetaan huomioon lyhyempien kapasiteettituotteiden kertoimien vaikutus, koska shipperit eivät varaa ainoastaan vuosikapasiteettituotteita. Tämän vuoksi kapasiteettivaraukset annualisoidaan. Annualisoinnissa käytetään lähtötietona hinnoittelussa käytettävää arvioitua vuotuista kaasun kulutusmäärää.

Annualisointikertoimen laskemiseksi tarvitaan syöttö- ja ottokapasiteettituotteiden arvioidut tuotejakaumat. Alueellisen syöttötariffivyöhykkeen takia syöttökapasiteettituotteiden jakauma määritetään alueellisesti ITC-mekanismin periaatteiden mukaisesti. ITC-mekanismin mukaisesti kaikki syöttökapasiteettitulot kerätään yhteiseen siirtoverkonhaltijoiden koriin ja tulot jaetaan siirtoverkonhaltijoiden kesken perustuen kunkin maan kansallisen kulutuksen osuuteen syöttötariffivyöhykkeen kokonaiskulutuksesta. Näin ollen esimerkiksi Hamina LNG:n syöttöpisteessä varattujen kapasiteettituotteiden tuotejakaumalla itsessään ei ole merkitystä arvioitaessa syöttökapasiteettituotteiden tuotejakaumaa, vaan tarkastelu tehdään alueellisella tasolla ottaen huomioon myös muut ITC-sopimuksen piiriin kuuluvat syöttöpisteet. Sen sijaan ottokapasiteettituotteiden varausjakauma määritetään kansallisesti. Vuoden 2024 tuotejakauma on kuvattu taulukossa 5.

Taulukko 5. Ottokapasiteettituotteiden varausjakauma vuonna 2024.

Vuoden 2025 ottovyöhykkeen kapasiteettivarausten suhteellisen osuuden arvioidaan olevan samalla tasolla kuin 2024. Lyhyiden kapasiteettituotteiden varausmääriin vaikuttaa merkittävästä talvikausien sääolosuhteet, sillä energiantuotantosektorin kaasun käyttö ja siten kapasiteettitarve määrytyy suurelta osin alle kuukauden mittaisella aikajänteellä. Arvioitua varausjakaumaa käytetään annualisoidun käyttötason määrittämiseen.

Annualisointikerroin lasketaan seuraavasti:

$$\text{Annualisointikerroin} = \sum(\text{kunkin kapasiteettituotteen osuus kokonaisvarauksista} \times \text{kunkin kapasiteettituotteen kerroin})$$

Varauskäyttäytymistä kuvaava osuuksien mukaan painotettu kerroin lasketaan yllä olevan kaavan mukaisesti. Vuoden 2024 arvioitu syöttökapasiteetin annualisointikerroin on noin 1,20 ja kansallisella tasolla määritetty ottokapasiteetin annualisointikerroin n. 1,39.

4.2.2 Lyhyen aikavälin kapasiteettituotteiden hintakertoimet tariffikaudella 2024

Energiavirasto on vahvistanut tällä hetkellä sovellettavat kapasiteettituotteiden hintakertoimet, kausitekijät ja alennukset.

Tariffiverkkosäännön määritelmän mukaisesti ”kertoimella” tarkoitetaan tekijää, jota sovelletaan kulloinkin kyseessä olevaan osaan viitehinnasta vakioidun muun kuin vuosikapasiteettituotteen rajahinnan laskemiseksi. Tariffiverkkosäännön artikla 13 asettaa seuraavat vaatimukset kerrointen tasolle:

- vakioiduilla neljännesvuosikapasiteettituotteilla ja vakioiduilla kuukausikapasiteettituotteilla kertoimen on oltava vähintään 1 mutta enintään 1,5.*
- vakioiduilla vuorokausikapasiteettituotteilla ja vakioiduilla päivänsisäistä kapasiteettia koskevilla tuotteilla kertoimen on oltava vähintään 1 mutta enintään 3. Asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa kerroin voi olla pienempi kuin 1 mutta kuitenkin suurempi kuin 0 tai se voi olla suurempi kuin 3.*

Syöttökapasiteetin hintakertoimet

Edellä kuvatut verkkosäännön kohdat huomioiden seuraavia kertoimia sovelletaan standardoiduille kapasiteettituotteille Hamina LNG:n syöttöpisteessä, Inkoo LNG:n syöttöpisteessä, biokaasun virtuaalisessa syöttöpisteessä sekä Imatran syöttöpisteessä tulevana tariffikautena:

Taulukko 6. Syöttökapasiteettituotteiden kertoimet tariffikaudelle 2025.

Kapasiteettituote	Kerroin
Vuosituote (viitehinta)	1
Neljännesvuosituote	1,1
Kuukausituote	1,25
Päivätuote	1,5
Päivänsisäinen tuote	1,7

Mikäli Inkoo LNG:n syöttöpisteessä kaasupäivän määränjako (vahvistetut nominaatiot) ylittää shipperin kaasupäivälle hankkimansa syöttökapasiteetin, kapasiteetin ylittävältä osin peritään kapasiteetin ylitysmaksu, joka on puolitoista (1,5) kertaa päivänsisäisen kiinteän syöttökapasiteetin (hintakerroin 1,7) mukainen yksikköhinta. Kapasiteetin ylitysmaksun hintakerroin lasketaan seuraavasti: kapasiteetin viitehinta x 1,5 x 1,7 = 2,55.

Perustelut:

Suomen, Viron ja Latvian siirtoverkonhaltijat ovat muodostaneet alueellisen tariffialueen, jossa syöttökapasiteetin viitehinta sekä lyhyempikestoisten kapasiteettituotteiden kertoimet on harmonisoitu vuoden 2020 alusta alkaen. Yhteisen tariffialueen muodostamiseksi siirtoverkonhaltijat solmivat ITC-sopimuksen (Inter-TSO Compensation), jonka yhteydessä sovittiin syöttökapasiteetin hintatasosta kaikkiin tariffialueen syöttöpisteisiin. Sopimuksen myötä Balticconnectorissa ei ole syöttö- eikä ottotariffia.

Ottokapasiteetin hintakertoimet

Seuraavia kertoimia sovelletaan standardoiduille kapasiteettituotteille Suomen ottovyöhykkeellä tulevana tariffikautena.

Taulukko 7. Ottokapasiteettituotteiden kertoimet tariffikaudelle 2025.

Kapasiteettituote	Kerroin
Vuosituote (viitehinta)	1
Neljännesvuosituote	1,1
Kuukausituote	1,25
Päivätuote	2,0
Päivänsisäinen tuote	2,5

Mikäli Suomen ottovyöhykkeellä kaasupäivän määränjako ylittää shipperin kaasupäivälle hankkimansa ottokapasiteetin, kapasiteetin ylittävältä määrältä peritään kapasiteetin ylitysmaksu. Kapasiteetin ylitysmaksun suuruus on puolitoista (1,5) kertaa päivänsisäisen kiinteän kapasiteetin (hintakerroin 2,5) mukainen yksikköhinta. Kapasiteetin ylitysmaksu on siten: kapasiteetin viitehinta x 1,5 x 2,0 = 3,75.

Ylätason asiakassegmentoinnilla kaasun käyttäjät voidaan kategorisoida tasaisen käyttöprofiilin teollisuussegmenttiin sekä enemmän hetkellisempiin olosuhdetilanteisiin reagoivaan energiantuotantosegmenttiin. Gasgrid näkee, että siirtoinfrastruktuurin käytöstä perittävät siirtomaksut eivät nykyisellään vastaa parhaalla mahdollisella tavalla muuttunutta markkinan toimintaympäristöä, jossa siirtoinfrastruktuuri pystyy tarjoamaan markkinaosapuolille arvoa kasvaneeseen säätövoiman tarpeeseen, mutta samalla ennakoitavuudella on siirtoverkonhaltijalle aiempaa suurempi arvo tehokkaan ja toimitusvarman kaasun siirron varmistamiseksi. Lisäksi mittava osa kaasujärjestelmästä palvelee huippukysyntää, mutta verkonkäyttäjiltä perittävät maksut eivät kohdistu vastaavasti. Gasgrid nostaa vuosikapasiteettituotteen hintaan perustuvien lyhyempikestoisten ottokapasiteettituotteiden hintoja päivä- ja päivänsisäisen kapasiteettituotteen osalta siten, että päiväkapasiteettituotteen hintakerrointa nostetaan 1,7 → 2,0 ja päivänsisäisen kapasiteetin hintakerrointa 2,0 → 2,5.

4.2.3 Keskeytyvien kapasiteettituotteiden alennukset

Tariffiverkkosäännön artikla 9 asettaa tapaukset, joissa alennuksia on mahdollista soveltaa:

Tariffien mukautukset varastointilaitoksiin yhteydessä olevissa otto- ja syöttökohdissa sekä nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksiin ja eristyneisyyden päättävään infrastruktuuriin yhteydessä olevissa ottokohdissa on tariffiverkkosäännön mukaan mahdollista soveltaa:

- 1. Kapasiteettiin perustuviin siirtotariffeihin sovelletaan varastointilaitoksiin yhteydessä olevissa otto- ja syöttökohdissa vähintään 50 prosentin alennusta sikäli ja siinä laajuudessa, kun useampaan kuin yhteen siirto- tai jakeluverkkoon yhteydessä olevaa varastointilaitosta ei käytetä vaihtoehtona yhteenliitännäspisteelle.*
- 2. Nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksiin yhteydessä olevissa ottokohdissa sekä jäsenvaltioiden eristyneisyyden päättämiseksi kaasuverkkojen osalta kehitettyyn infrastruktuuriin yhteydessä olevissa otto- ja syöttökohdissa voidaan asianomaisiin kapasiteettiin perustuviin siirtotariffeihin soveltaa alennusta toimitusvarmuuden parantamiseksi.*

Gasgrid Finland ei sovelta artiklan 9 mukaisia alennuksia Suomessa tariffikautena 2025.

Tariffiverkkosäännön artikla 16 asettaa vaatimukset koskien keskeytyviä kapasiteettituotteita. Biokaasun virtuaalisessa syöttöpisteessä, Hamina LNG:n syöttöpisteessä, Inkoo LNG:n syöttöpisteessä ja ottovyöhykkeellä kapasiteettia on tarjolla ilman rajoituksia, minkä johdosta kyseisissä pisteissä on tarjolla vain kiinteitä kapasiteettituotteita. Balticconnectorissa kapasiteetti jaetaan vahvistettujen nominaatioiden mukaisesti. Näin ollen myös Balticconnectorissa tarjotaan vain kiinteää kapasiteettia.

Keskeytyvää kapasiteettia tarjottaisiin vain, jos kiinteää kapasiteettia ei ole riittävästi tarjolla tai fyysistä kiinteää kapasiteettia ei ole tiettyyn syöttö- tai ottopisteeseen. Shippereille tarjotaan tällaisessa tilanteessa keskeytyvää kapasiteettia kiinteän kapasiteetin sijasta. Imatran syöttöpisteessä keskeytyvän kapasiteetin hinta on 5 % vastaavan kestoisia kiinteitä kapasiteettituotteita matalampi. Imatran syöttöpisteessä kapasiteetti ei kuitenkaan ole markkinaosapuolten käytettävissä.

4.3 Odotetut siirtopalveluin kerättävät tulot

Odotetut siirtopalveluin kerättävät tulot koostuvat syöttö- ja ottokapasiteettitariffein sekä hyödykemaksuin kerättävistä tuloista.

Vuoden 2025 osalta siirtopalveluin kerättävä tavoitetulo on esitetty taulukossa 8.

Taulukko 8. Siirtopalveluin kerättävä tavoiteliikevaihto vuonna 2025.

	Syöttökapasiteetti [M€]	Ottokapasiteetti [M€]	Hyödykemaksu [M€]	Yhteensä [M€]
Siirtopalveluin kerättävä tavoitetulo 2025 [M€]	7,2	79,0	3,0	89,2

Vuosikapasiteettituotteiden hinnat tariffikautena ovat seuraavat:

- Syöttökapasiteetin viitehinta: 0,14277 €/kWh/päivä/vuosi (0,39115 €/MWh)
- Ottokapasiteetin viitehinta: 1,31283 €/kWh/päivä/vuosi (3,59679 €/MWh)

4.4 Hyödykemaksu

Hyödykkeeseen perustuva tariffi, hyödykemaksu, on ottovyyhykkeeltä kerättävä, toteutuneeseen virtaukseen perustuva tariffi. Hyödykemaksuilla kerätyt tulot ovat osa siirtopalveluita. Suurin osa kaasuvirran määrään perustuvista kustannuksista aiheutuu paineenvähennysasemista aiheutuvista käyttöhyödykekustannuksista.

Hyödykkeeseen perustuva tariffi asetetaan niin, että se kompensoi kansallisesta kaasunkulutuksesta aiheutuvat kustannukset. Hyödykemaksulla katetaan pääasiassa kaasuvirran määrästä riippuvat kustannukset. Hyödykemaksulla arvioidaan kerättävän 3,0 M€ vuonna 2025. Kustannuksista suurin osa arvioidaan syntyvän paineenvähennysasemien käyttöhyödykkeiden kompensoinnista aiheutuvista kustannuksista sekä Inkoon kompressorisyksikön käytöstä. Muiden Suomessa sijaitsevien kompressoriasemien käyttö on vuoden aikana ollut vähäistä. Näistä tekijöistä aiheutuvat kustannukset peritään oikeasuhteisesti shippereiltä virtaukseen perustuvilla maksuilla.

Hyödykemaksun asetannassa on arvioitu vuoden 2025 kaasun käyttövolymiksi 15,4 TWh. Tämän perusteella hyödykemaksu on 0,00019361 €/kWh vuodelle 2025 (= 0,19361 €/MWh), mikä on hieman matalampi verrattuna vuoteen 2024.

4.5 Keskitetyn tiedonvaihdon maksu (datahub-maksu)

Vähittäismarkkinoilla otettiin kaasumarkkinoiden avautumisen myötä käyttöön keskitetty tiedonvaihtojärjestelmä eli datahub, jonka kautta vähittäismyyjät ja jakeluverkonhaltijat toteuttavat vähittäismarkkinoiden prosessinsa. Gasgrid Finland vastaa datahubin toiminnasta. Järjestelmällä on laillinen monopoli palveluidensa tarjoamiseen, ja sen palveluilla on kiinteät ehdot ja hinnat. Datahubin valvonta on Energiaviraston vastuulla. Gasgrid on oikeutettu keräämään kohtuullista tuottoa datahub-palvelusta.

Jakeluverkonhaltijoilta veloitetaan maksu sellaisista käyttöpaikoista, jotka kuuluvat jakeluverkkoon, ja jonka tietoja ylläpidetään keskitetyn tiedonvaihtojärjestelmän rekisterissä (=jakeluverkon kaikki päivittäin tai ei-päivittäin luettavat käyttöpaikat, lukuun ottamatta yksittäisiä pieniä, ei-päivittäin luettavia käyttöpaikkoja, joissa kaasua käytetään pääasiassa ruoanlaittoon).

Valvontamallin mukaisesti Datahub-maksulla investoinnin poistojen ja järjestelmän käyttökustannusten jälkeen vuonna 2025 datahub-maksuun odotetaan kerättävän noin 50 000 €. Datahub-maksun piiriin kuuluvia

käyttöpaikkoja on syksyn 2024 tiedon mukaan noin 3 900. Kuluva vuoden aikana datahub-maksun piiriin kuuluvien käyttöpaikkojen lukumäärä on pienentynyt n. 10 % suhteessa edellisvuoteen. Vuoden 2025 datahub-maksu on 1,06 €/käyttöpaikka/kuukausi. Datahub-maksun yksikköhinnan nousu vuoteen 2024 verrattuna (0,91 €/käyttöpaikka/kuukausi) johtuu datahub-maksun piiriin kuuluvien käyttöpaikkojen pienemmästä määrästä.

4.6 Balticconnector-yhdysputken uudelleenominointimaksu

Uudelleenominointimaksu voidaan veloittaa Balticconnectorin syöttö- ja ottopisteessä päivinä, jolloin Balticconnectorissa on ruuhkaa. Uudelleenominointimaksun muodostumisen periaatteet on kuvattu Energiaviraston vahvistamissa Balticconnectorin kapasiteetinjakomekanismin ehtoissa. Markkinaosapuolet voivat ehtojen mukaisesti nominoida alaspäin Balticconnectorissa ilman uudelleenominointimaksua enintään toleranssin verran kaasupäivän suurimmasta vahvistetusta nominaatiostaan. Siirtoverkonhaltija voi muuttaa toleranssirajaa 10 000 – 50 000 kWh/h välillä huomioiden Suomen maakaasujärjestelmän operatiiviset toimintarajat. Shipperiltä veloitetaan toleranssirajan ylittävistä määrästä nk. uudelleenominointimaksu, jonka suuruus on 0,002 €/kWh.

4.7 Siirtopalvelutulojen keskeiset suhdeluvut (TAR NC artikla 30(1)(b)(v))

Kapasiteetti-hyödykesuhde, joka tarkoittaa erittelyä kapasiteettiin perustuvilla siirtotariffeilla saatuun tuottoon ja hyödykkeeseen perustuvilla siirtotariffeilla saatuun tuottoon:

$$\text{Kapasiteetin osuus} = \frac{\text{Kapasiteettitulot}}{\text{Siirtopalveluiden tulot yhteensä}} \times 100\%$$

$$\text{Hyödykekomponentin osuus} = \frac{\text{Hyödyketulot}}{\text{Siirtopalveluiden tulot yhteensä}} \times 100\%$$

Kapasiteetti-hyödykesuhde: 97%/3%

Syöttö-ottosuhde, joka tarkoittaa erittelyä kapasiteettiin perustuvilla siirtotariffeilla kaikkien syöttökohtien osalta saatuun tuottoon ja kapasiteettiin perustuvilla siirtotariffeilla kaikkien ottokohtien osalta saatuun tuottoon:

$$\text{Syöttötulojen osuus} = \frac{\text{Syöttötulot}}{\text{Kapasiteettimaksuilla kerättävät tulot}} \times 100\%$$

$$\text{Ottotulojen osuus} = \frac{\text{Ottotulot}}{\text{Kapasiteettimaksuilla kerättävät tulot}} \times 100$$

Syöttö-ottosuhde: 8%/92%

Järjestelmän sisäinen ja järjestelmien välinen suhde, joka tarkoittaa erittelyä järjestelmän sisäisestä verkon käytöstä syöttö- ja ottokohdissa saatuun tuottoon ja järjestelmien välisestä verkon käytöstä syöttö- ja ottokohdissa saatuun tuottoon:

Alueellisen syöttötariffivöhykkeen vuoksi järjestelmien välisestä käytöstä kerätyt tulot jaetaan uudelleen siten, että Gasgrid Finland ei kerää tuloja järjestelmien välisistä virroista.

Järjestelmän sisäinen ja järjestelmien välinen suhde: 100%/0%

4.8 Saman lajin siirtopalveluun sillä tariffikaudella, jolta tiedot julkaistaan, sovellettavien siirtotariffien ja sääntelykauden muina tariffikausina sovellettavien siirtotariffien arvioitu ero

Taulukko 9. Tariffien kehitys 2020-2025.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Entry reference price [€/kWh/day/year]	0,14277	0,14277	0,14277	0,14277	0,14277	0,14277
Exit reference price [€/kWh/day/year]	1,00567	1,00567	0,83592	0,97875	1,31283	1,31283

Suurimmat regulaatiokauden 2024-2027 siirtohinnoitteluun vaikuttavat tekijät ovat kaasun käyttövolyyymien kehitys tulevien vuosien aikana sekä EU-regulaation kehitys ja siirtohinnoittelun rakenteiden kehitys huomioiden puhtaiden kaasujen roolin nopea vahvistuminen. Gasgrid tulee tulevan vuoden aikana arvioimaan siirtohinnoittelua kokonaisuutena, kun Gasgrid tulee toteuttamaan ensi vuoden aikana EU-regulaation mukaisen viitehintamenetelmäkuulemisen, joka toteutettiin ensimmäisen kerran kaasumarkkinoiden avauduttua vuoden 2020 alkupuolella.

5 Gasgrid Finlandin siirto- ja palveluhinnasto tariffikaudelle 2025

Siirtotariffit

Suomessa sovelletaan *postimerkki*-viitehintamenetelmää. Postimerkkihinnoittelussa syöttö- ja ottopisteiden välinen etäisyys tai tekninen siirtokapasiteetti eivät vaikuta syöttö- tai ottokapasiteettimaksun yksikköhintaan, vaan syöttö- tai ottokapasiteetin hinta on sama kaikissa syöttö- tai ottopisteissä.

Kiinteät kapasiteettituotteet

Vuosikapasiteettituotteen hinta (= viitehint)	
Syöttökapasiteetti (entry)	
Balticconnector	– €/kWh/päivä/vuosi
Biokaasun virtuaalinen syöttöpiste	0,14277 €/kWh/päivä/vuosi (0,39115 €/MWh)
Hamina LNG:n syöttöpiste	0,14277 €/kWh/päivä/vuosi
Inkoo LNG:n syöttöpiste	0,14277 €/kWh/päivä/vuosi
Imatra	0,14277 €/kWh/päivä/vuosi
Ottokapasiteetti (exit)	
Balticconnector	– €/kWh/päivä/vuosi
Suomen ottovöhyke	1,31283 €/kWh/päivä/vuosi (3,59679 €/MWh)

Syöttökapasiteettituotteiden hintakertoimet

Syöttökapasiteettituote	Kerroin
Vuosi (= viitehint)	1,00
Kvartaali	1,10
Kuukausi	1,25
Päivä	1,50
Päivänsisäinen	1,70
Kapasiteetin ylitysmaksu	$1,5 \times 1,7 = 2,55$

Ottokapasiteettituotteiden hintakertoimet

Ottokapasiteettituote	Kerroin
Vuosi (= viitehint)	1,00
Kvartaali	1,10
Kuukausi	1,25
Päivä	2,00
Päivänsisäinen	2,50
Kapasiteetin ylitysmaksu	$1,5 \times 2,5 = 3,75$

Lyhyiden kapasiteettituotteiden hinnat saadaan kertomalla viitehint (vuosikapasiteettituotteen hinta) lyhyiden kapasiteettituotteiden hintakertoimella.

Esimerkki: Ottovyöhykkeen kuukausikapasiteettituotteen hinta:

$$\text{Tariffi} = (1,31283 \times 1,25) \text{ €/kWh/päivä/kuukausi} = 1,64104 \text{ €/kWh/päivä/kuukausi}$$

Dokumentin lopussa on kuvattu havainnollistava laskentaesimerkki syöttö- ja ottokapasiteettitariffin yksikkömuunnoksesta kapasiteettiyksiköstä (€/kWh/päivä/vuosi) energiayksikköön (€/MWh).

Hyödykemaksu

Hyödykemaksu (= *energiamaksu*) maksetaan Suomen ottovyöhykkeellä.

Veloitetaan siirretyn kaasumäärän mukaisesti	0,00019361 €/kWh (0,19361 €/MWh)
--	----------------------------------

Keskeytyvä kapasiteetti

Inkoo LNG:n ja Hamina LNG:n syöttöpisteissä sekä biokaasun virtuaalisessa syöttöpisteessä keskeytyvän kapasiteetin alennusta ei ole, koska Gasgrid Finland arvioi pystyvänsä vastaanottamaan laatuvaatimukset täyttävää LNG:tä ja biokaasua ilman rajoituksia tarjoten vain kiinteää kapasiteettia. Myöskin Suomen ottovyöhykkeellä tarjotaan vain kiinteää kapasiteettia.

Balticconnectorin syöttö- ja ottopisteessä kapasiteetti jaetaan implisiittisesti perustuen hyväksyttyihin nominaatioihin. Näin ollen kaikki Balticconnectorissa tarjottava syöttö- ja ottokapasiteetti on kiinteää kapasiteettia.

Imatran syöttöpisteessä keskeytyvän kapasiteetin hinta on 5 % vastaavan kestoisia kiinteitä kapasiteettituotteita matalampi. Imatran syöttöpisteessä kapasiteetti ei kuitenkaan ole markkinaosapuolten käytettävissä.

Kapasiteetin ylitysmaksu

Kapasiteetin ylitysmaksu

Varatun kapasiteetin ylittävältä määrältä peritään puolitoista (1,5) kertaa päivänsisäisen kiinteän kapasiteetin mukainen yksikköhinta. Kapasiteetin ylitysmaksu on siten:

$$\text{Kapasiteetin ylitysmaksu} = \text{kapasiteetin viitehint} \times 1,5 \times \text{päivänsisäisen kapasiteettituotteen hinta}$$

Kapasiteetin ylitysmaksua maksetaan Suomen ottovyöhykkeellä, Inkoo LNG:n syöttöpisteessä sekä biokaasun virtuaalisessa syöttöpisteessä.

Suomen ottovyöhyke: Mikäli shipperin verkosta otto Suomen ottovyöhykkeellä ylittää lopullisen taseselvityksen tulosten perusteella shipperin yhteenlasketun kaasupäiväkohtaisen kapasiteetin ottovyöhykkeellä, shipperin on maksettava kapasiteetin ylitysmaksua siltä osin, kun verkosta otto ylittää shipperin varaaman ottovyöhykkeen kapasiteetin.

Biokaasun virtuaalinen syöttöpiste: Mikäli shipperin verkkoon syöttö biokaasun virtuaalisessa syöttöpisteessä ylittää lopullisen taseselvityksen tulosten perusteella shipperin yhteenlasketun kaasupäiväkohtaisen kapasiteetin kyseisessä syöttöpisteessä, shipperin on maksettava kapasiteetin ylitysmaksua siltä osin, kun verkkoon syöttö ylittää shipperin varaaman biokaasun virtuaalisen syöttöpisteen kapasiteetin.

Inkoo LNG:n syöttöpiste: Mikäli shipperin verkkoon syöttö Inkoo LNG:n syöttöpisteessä ylittää lopullisen taseselvityksen tulosten perusteella shipperin yhteenlasketun kaasupäiväkohtaisen kapasiteetin kyseisessä syöttöpisteessä, shipperin on maksettava kapasiteetin ylitysmaksua siltä osin, kun verkkoon syöttö ylittää shipperin varaaman Inkoo LNG:n syöttöpisteen kapasiteetin.

Uudelleennominointimaksu

Uudelleennominointimaksua voidaan kerätä Balticconnectorin syöttö- ja ottopisteessä. Uudelleennominointimaksun muodostumisen periaatteet on kuvattu Energiaviraston vahvistamissa Balticconnectorin kapasiteetinjakomekanismin ehdoissa.

Toleranssi: 10 000 – 50 000 kWh/h

Hinnoittelu: 0,002 €/kWh

Maksu keskitetystä tiedonvaihdosta (kaasudatahub)

Maksu peritään jakeluverkonhaltijalta niiden jakeluverkonhaltijan omistamien tai hallinnoimien jakeluverkkojen käyttöpaikkojen osalta, joiden tietoja ylläpidetään kaasudatahubin käyttöpaikkarekisterissä (= kaikki jakeluverkkojen päivittäin ja ei-päivittäin luettavat käyttöpaikat pois lukien yksittäiset ei-päivittäin luettavat liesikäyttökohteet).

Hinnoittelu: 1,06 €/käyttöpaikka/kuukausi

Tasehallinnan maksut

Tasekaasun osto- ja myyntihintojen sekä tasehallinnan neutralointimaksujen määräytymisperusteet on kuvattu tasehallinnan ehdoissa, jotka löytyvät Gasgridin verkkosivuilta.

Muut maksukomponentit**Liittymähinnoittelu**

Järjestelmävastaavana siirtoverkonhaltijana Gasgrid Finlandilla on liittämisvelvollisuus tekniset vaatimukset täyttävälle maakaasun käyttö- ja varastointikohteille, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistoille ja uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan kaasun tuotantolaitoksille. Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija perii liittyjältä kaikki liittymästä aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.

Hinnoittelu: Liittymästä aiheutuvat kustannukset arvioidaan Gasgrid Finlandin toimesta tapauskohtaisesti.

Nominaatiosta poikkeamismaksu

Nominaatiosta poikkeamismaksua voidaan soveltaa Suomen ottovyöhykkeellä.

Hinnoittelu: 0 €/kWh

Laatu- ja toimitusvaatimuksista poikkeamisen korvaukset

Korvausehdot on mainittu shipperin ja traderin puitesopimuksessa, joka löytyy Gasgridin nettisivuilta.

Maksut hätätilan vallitessa

Korvauksista sovitaan tapauskohtaisesti järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan ja shipperin kesken.

Maksu kapasiteettioikeuksien siirrosta

Hinnoittelu: 0 €/siirtoilmoitus

Siirtohinnaston laskentaesimerkki

Havainnollistavia, ei-sitovia esimerkkilaskelmia kiinteän siirtokapasiteetin hinnaston käyttöä varten.

Vuosikapasiteetin hinta kapasiteettiyksiköstä energiayksikköön (esimerkissä käytetyt lukuarvot ovat havainnollistavia)

Shipper arvioi tarvitsevasa siirtokapasiteettia keskimääräisellä siirtoteholla 100 MW (=kaasupäivän aikana siirron tarve yhteensä $100 \text{ MW} \times 24 \text{ h/kaasupäivä} = 2\,400 \text{ MWh/kaasupäivä}$) koko vuoden ajan. Tätä varten shipper varaa tarvittavan syöttökapasiteetin Hamina LNG:n syöttöpisteestä sekä ottokapasiteetin Suomen ottovyöhykkeelle.

Hamina LNG:n syöttökapasiteetin oletetulla yksikköhinnalla saa siirtokapasiteettia 1 kWh/kaasupäivä vuoden ajaksi. Jos vuositilauksen kesto on 365 päivää, yksikköhinta 0,14277 € vastaa 365 kWh:n (0,365 MWh) siirtomäärää. Shipperin tarvitsema kokonaissiirtomäärä on $2\,400 \text{ MWh/kaasupäivä} \times 365 \text{ päivää} = 876\,000 \text{ MWh}$. Tällöin shipper tarvitsee $876\,000 \text{ MWh} / (0,365 \text{ MWh/yksikkö}) = 2\,400\,000$ yksikköä syöttökapasiteettia.

Yksikköhinta on 0,14277 €/yksikkö eli kokonaiskustannus on $0,14277 \text{ €/yksikkö} \times 2\,400\,000 \text{ yksikköä} = 342\,648 \text{ €}$. Keskimääräinen syöttökapasiteetin kustannus on $342\,648 \text{ €} / 876\,000 \text{ MWh} = 0,3912 \text{ €/MWh}$.

Suomen ottovyöhykkeen ottokapasiteetin yksikköhinnalla saa siirtokapasiteettia ottopisteeseen 1 kWh/kaasupäivä vuoden ajaksi. Jos vuositilauksen kesto on 365 päivää, yksikköhinta 1,04859 € vastaa 365 kWh:n (0,365 MWh) siirtomäärää. Shipper tarvitsema kokonaissiirtomäärä on $2\,400 \text{ MWh/päivä} \times 365 \text{ päivää} = 876\,000 \text{ MWh}$. Tällöin shipper tarvitsee $876\,000 \text{ MWh} / 0,365 \text{ MWh/yksikkö} = 2\,400\,000$ yksikköä ottokapasiteettia. Tämän yksikköhinta on 1,04859 €, eli kokonaiskustannus on $1,04859 \text{ €/yksikkö} \times 2\,400\,000 \text{ yksikköä} = 2\,516\,616 \text{ €}$. Keskimääräinen ottokapasiteetin kustannus on $2\,516\,616 \text{ €} / 876\,000 \text{ MWh} = 2,8728 \text{ €/MWh}$.

Kapasiteetinvarauksen kokonaiskustannus on siis $0,3912 \text{ €/MWh} + 2,8728 \text{ €/MWh} = 3,264 \text{ €/MWh}$.

Liite 1: Energiaviraston valvontamallin mukaiset verkkokomponenttien yksikköhinnat

Verkkokomponentti	Yksikkö	C/yksikkö	Pitoaika
SIIRTOVERKON PUTKIVERKKO			
PUTKIKOKO, 54bar(g)			
DN 80 tai pienempi	km	420 000	50 - 65
DN 100	km	450 000	50 - 65
DN 150	km	540 000	50 - 65
DN 200	km	580 000	50 - 65
DN 250	km	630 000	50 - 65
DN 300	km	630 000	50 - 65
DN 400	km	780 000	50 - 65
DN 500	km	1 000 000	50 - 65
DN 700	km	1 220 000	50 - 65
DN 800	km	1 680 000	50 - 65
DN 900	km	1 760 000	50 - 65
DN 1000	km	3 790 000	50 - 65
PUTKIKOKO, 54bar(g)			
DN 100	km	980 000	50 - 65
DN 500	km	980 000	50 - 65
PUTKIKOKO, 8 bar(g), MATALAPAINEPUTKI, PEH MUOVIA			
PEH 315	km	380 000	65
PEH 200	km	330 000	65
alle PEH 200	km	310 000	65
Meriputki Fjusö-Paldiski, Suomen osuus			
Meriputki Fjusö-Paldiski, Suomen osuus	km	519 800	65
Maaputki Inkoo - Fjusö			
Maaputki Inkoo - Fjusö	km	287 000	65
Maaputki Pölans-Inkoo			
Maaputki Pölans-Inkoo	km	348 000	65
SIIRTOVERKON ASEMAT			
PAINEENSÄÄTÖASEMAT			
Paineenvähennysasema 500 – 1000 MW ilman kattilaa	kpl	1 880 000	65
Paineenvähennysasema 500 – 1000 MW / Kattila	kpl	150 000	20
Paineenvähennysasema 500 – 1000 MW	kpl	2 030 000	65
Paineenvähennysasema 250 – 500 MW ilman kattilaa	kpl	1 380 000	65
Paineenvähennysasema 250 – 500 MW / Kattila	kpl	150 000	20
Paineenvähennysasema 250 – 500 MW	kpl	1 530 000	65

Paineenvähennysasema 100 – 250 MW ilman kattilaa	kpl	1 050 000	65
Paineenvähennysasema 100 – 250 MW / Kattila	kpl	150 000	20
Paineenvähennysasema 100 – 250 MW	kpl	1 200 000	65
Paineenvähennysasema 50 – 100 MW ilman kattilaa	kpl	520 000	65
Paineenvähennysasema 50 – 100 MW / Kattila	kpl	150 000	20
Paineenvähennysasema 50 – 100 MW	kpl	670 000	65
Paineenvähennysasema alle 50 MW ilman kattilaa	kpl	300 000	65
Paineenvähennysasema alle 50 MW / Kattila	kpl	150 000	20
Paineenvähennysasema alle 50 MW	kpl	450 000	65
Laadunhallintalaitteisto, asemakohtainen	kpl	170 000	20
VASTAANOTTOMITTAUS- JA KOMPRESSORIASEMAT			
Vastaanottomittaus. Imatra	kpl	8 750 000	60
Vastaanottomittaus. Inkoo	kpl	8 750 000	60
Kompressoriaseman putkistot ja laitteet	kpl	7 770 000	60
Kompressoriyksikkö 4,7 MW	kpl	6 830 000	60
Kompressoriyksikkö 5,0 MW	kpl	6 920 000	60
Kompressoriyksikkö Inkoo	kpl	12 449 000	60
Kompressoriyksikkö 6,5 MW	kpl	7 070 000	60
Kompressoriyksikkö 10,0 MW	kpl	10 590 000	60
Kompressoriaseman automaatiolaitteisto, asemakohtainen	kpl	2 000 000	20
Kompressorihalli	m2	2 808	60
Inkoon LNG-terminaalin liityntä / Kaasun purkuvarsi	kpl	1 886 000	60